

Barbara Otwinowska

"Bruegel polskiej literatury", Ewa
Ostrowska,
Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk
1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 180

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ OSTROWSKA Ewa: Bruegel polskiej literatury. W: Mikołaj Rej. W czterechsetlecie śmierci. Praca zbiorowa pod red. T.Bieńkowskiego, J.Pelca i K.Pisarkowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Studia Staropolskie. T. XXX, s. 159-192.

Analiza artyzmu Reja według składniowych i leksykograficznych kategorii badawczych. Autorka bada składniowe wypełnienie dwuwiersowej faktury "Wizerunku", paralelizmy i wyliczenia wewnątrz poszczególnych wersów, stosunki między obu wersami w zakresie obciążenia składniowo-tematycznego i zawartych w nich układów synonimicznych - stwierdzając pełne opanowanie podjętej formy wierszowej i jej realizację w zgodzie z istniejącym ówczesnie prądem literackim. Badanie leksyki pod kątem częstotliwości rzeczowników bliskich znaczeniowo pozwoliło wykazać wieloprzeciekowość i dygresyjność utworu, pomimo istnienia fragmentów /zwłaszcza opisowych/ o semantyce jednorodnej i konsekwentnej.

BP/41

B.O.

/II/ OTWINOWSKA Barbara: Mikołaj Rej w walce o literacki język narodowy. W: Mikołaj Rej. W czterechsetlecie śmierci. Praca zbiorowa pod red. T.Bieńkowskiego, J.Pelca i K.Pisarkowej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Studia Staropolskie. T. XXX, s. 29-49.

Autorka zebrała wypowiedzi Reja na temat języka polskiego i ułożyła z nich centonowy elaborat, stanowiący jak gdyby manifest Reja - jego "Défence et Illustration". Analizując ten zestaw, podkreśliła szczególnie sygnalizowane przez Reja istnienie dwu krytyk, łącząc je z europejskim sporem pro- i antycycerońskim. Zestawienie to pozwala przeprowadzić w skali europejskiej linię frontu ideologicznego nie na granicy: łacina - języki narodowe, lecz ponad tym podziałem: zwolennicy ślepego imitowania literatury klasycznej i modernistów, upominający się o współczesne tematy i formy. Walka o języki narodowe mieściła się na ogół w drugim stronnictwie, stąd identyczność argumentacji. Ważnym motywem ponawianym w wypowiedziach Reja i innych pisarzy jest przeprowadzony przez nich znak równania pomiędzy językiem literackim i samą literaturą i kulturą i rozwojem narodu.

BP/41